

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

Pravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četrstolpne pete vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Shod v Kobaridu.

Minulo nedeljo ob 2. uri popoldne se je vršil shod v Kobaridu, katerega je sklicalo tamošnje »Katoliško politično in gospodarsko društvo za kobariški okraj«. Shod se je vršil v prostorih gostilne »Pri Šribarju«. Kmalu po blagoslovu so se začeli ljudje zbirati v prostorih namenjenih za shod, in ni minulo četrt ure, ko so bili ti prostori do zadnjega kotička napolnjeni. Može veljaki iz celega kobariškega okraja so bili zbrani in sicer iz Kobarida, z Idrskega, iz Breginja, z Libušenj, z Vrsna, s Trnovoga, iz Sedla, od Robiča, z Livka itd. itd. Navzočih je bilo več gg. duhovnikov, županov in občinskih zastopnikov. Število navzočih mož se je cenilo na 300, a mnogi so morali tudi oditi, ker niso mogli dobiti prostora.

Otvoritev shoda in volitev predsednika.

Shod je otvoril predsednik »Katoliškega političnega in gospodarskega društva za kobariški okraj« deželni poslanec g. A. Manfreda z Idrskega. Zahvalil je zborovalce za obilno udeležbo ter predlagal za predsednika shoda libušenjskega kurata preč. g. Ivana Lehenca, ki je bil tudi soglasno in s pritiranjem izvoljen.

Gosp. predsednik se je zahvalil zborovalcem za podeljeno mu čast, na kar je predstavil navzočim državnega in deželnega poslanca ter načelnika »Slovenske Ljudske Stranke« na Goriškem veleč. gosp. dr. Antona Gregorčiča, ki je prišel med nas, da nam bo poročal o političnem položaju v domači deželi, v državi in o splošnem političnem položaju tudi zunaj naše države. Nadalje je predstavil deželnega poslanca g. A. Manfreda, ki zastopa tolminski okraj od zadnjih volitev v deželni zbor.

Na to je izjavil, da podeli vsakomur besedo, kdor se zanjo oglasi. Prosil je pa zborovalce, naj zborovanja ne motijo, ker z mirno in stvarno razpravo se bomo bolj sporazumeli, kakor pa s kričanjem. — Na to je podelil besedo deželnemu poslancu g. Manfredi.

Poročilo deželnega poslanca Manfreda.

Gosp. poslanec je rekel: Namen današnjega shoda je, da se naše »Katoliško politično in gospodarsko društvo« okrepi, poživi, kar se mora zgoditi, ker živahno in delavno politično društvo je lahko velike važnosti za politični in gospodarski razvoj okraja.

V Idrskem imamo drevesnico, ki ima za člane sadno drevje na razpolago. Drevesnica je dobila 300 K deželne podpore; obljubljenih nam je še 200 K. A pokazati moramo več zanimanja za to obče koristno napravo. Mnogi še celo ne vedo, da sploh obstoji na Idrskem drevesnica.

Deželne podpore od strani deželnega zbora so se delile kolikor je bilo mogoče, pravično in nepristransko, pa naj rečejo naši nasprotniki, kar hočejo. Deželni zbor je obnovil več zapadlih podpor tako za slovensko, kakor tudi za italijansko stran dežele.

Deželni zbor je v svojem zadnjem zasedanju sprejel za nas velevažen zakon za varstvo planin. Na planinah je mnogo kamenja, meje itd., tako da rase malo ali nič sena. To bo treba očistiti. In ravno ta namen ima ta zakon. A tudi

napajališča se bodo gradila na planinah itd. (Odobranje.)

Posredovalni uradi so jako potrebni v naši deželi. Zato je deželni zbor v svojem zadnjem zasedanju sprejel zakon o posredovalnih uradih. Namen teh posredovalnih uradov je, da se bodo mali spori, ki nastanejo med občanarji, poravnali lepo doma in ne bo treba ne odvetnika, ne sodnika. Županstvo izvoli tri može, in ta komisija bo reševala in razsojala te prepire. In te razsodbe bodo veljavne tudi pred sodnijo. Tako se bo ljudstvo odvrčalo od dragih odvetniških pisaren. (Odobranje.)

Zakon za varstvo poljske lastnine je bil tudi jako potreben v naši deželi. Zato je tak zakon sprejel naš deželni zbor v zadnjem zasedanju. Po novem zakonu bodo nekaki poljski čuvaji tudi orožniki, ki bodo poleg navadnih poljskih čuvajev opravljali to službo, in ki bodo skrbeli za to, da bodo razni poljski tatovi tudi kaznovani. (Odobranje.)

Nadalje je deželni zbor sprejel zakon o zložbi zemljišč in o varstvu koristnih ptičev, ki sta oba jako koristna.

Najvažnejši zakon pa, katerega je sklenil naš deželni zbor v svojem zadnjem zasedanju, je pač zakon o uravnavi Soče in njenih pritokov.

V dobi 15 let se mora uravnati Soča in vsi njeni pritoki in hudourniki, ki delajo zlasti v našem okraju veliko škodo. 11 milijonov kron bo stala ta uravnavna. Od teh da država nad 9 milijonov, dežela pa nekaj manj kakor 2 milijona kron. Uravnavl se bo tudi naš Drganjšček, ki nam dela tako škodo.

Zadnje zasedanje deželnega zbora je bilo eno najbolj plodonosnih zasedanj v zadnjih letih. Mnogo se je napravilo. Da pa se je na naši strani vse tako lepo izvršilo, se moramo zahvaliti v prvi vrsti našemu neumorno delujočemu, tukaj navzočemu voditelju, državnemu in deželnemu poslancu veleč. g. dr. Antonu Gregorčiču. (Navdušeni živio-klici.)

Varujmo se gnjilega liberalizma in brezverskega svobodomiselstva in pod zastavo »Slovenske Ljudske Stranke« korakajmo složno naprej. (Živio-klici.)

Predsednik se je zahvalil poslancu Manfredi za poročilo ter dal na to besedo veleč. g. dr. Antonu Gregorčiču, ki je uvodoma govoril

o dogodkih na Balkanu.

Rekel je: Bil sem že večkrat med vami ter vam poročal o dogodkih — političnih in gospodarskih — ki se vrše v naši državi, o delovanju državnega zbora, o dogodkih v naši deželi. A danes so na dnevnem redu veliko važnejša vprašanja, okoli katerih se sučejo politiki skoraj vseh evropskih držav. In ta vprašanja so sedanji dogodki na Balkanu.

Na Balkanu trpe kristjani in naši bratje Slovani že stoletja pod krutim turškim jarmom. Trpeli so do zadnjih časov. Od »belega cesarja«, namreč od naše države so pričakovali pomoči skoz stoletja. Prosili so pri vseh evropskih državah, naj se jih usmili in naj preženejo krutega Turka iz Evrope, z Balkana v Azijo. A vse zaman. Pomoči niso našli.

Turčija izgleda in je izgledala še pred vojsko kakor bolan mož, ki bi se dal kmalu končati. A velevlasti se niso mogle sporazumeti med seboj, kako bi razdelile dedščino po umrlem bolnem

možu, po Turku. Zato so ga pustile, da je dalje živel, obenem pa tlačil in moril kristjane na Balkanu, požigal njih domove in jih na vse mogoče načine trpinčil. Grešno življenje Turčije je bilo za balkanske Slovence, kristjane, nezno.

Male države se niso upale vsaka zase nastopiti proti velikemu Turku. V zadnjem času pa so se združile in kakor en mož skupaj udarile na Turka. — Tukaj se je uresničila ona pripoved o Svatopluku, ki je učil v dejanju svoje sinove, da v sveženj zvezanih palic ne morejo zlomiti, pač pa razlomijo razvezane eno za drugo. Vidite, je rekel kralj svojim sinovom, tako se bo godilo z vami ako ne boste složni. Če pa ste združeni, vas ne bo mogel sovražnik premagati. — Tako je s balkanskimi državami. Ako bi samo ena nastopila, bi jo Turku kmalu končal. Ker pa so štiri združene nastopile, so one porazile Turka. Grozni boji so se vršili, in vsled sijajnih zmag na krščanski strani smo pričakovali, da bo vojne kmalu konec. Ali zadnji čas so postali Turki bolj pogumni in diplomati pod pretvezo, da hočejo mir, pripravljajo evropsko vojko.

Albanija in Avstrija.

Niso brez pomena dogodki na Balkanu za Avstrijo, marveč napravljajo naši državi težek položaj. Naši državniki so prišli do prepričanja, da Srbom se ne sme prepustiti Albanija in da Srbi ne smejo zasesti pristanišča ob Jadranskem morju, kajti ako bi zasedli Srbi pristanišča ob Adriji, bi se nam eventualno zaprla pot iz jadranskega v srednje morje in bi trpela naša trgovina, ker ne bi imela izvoza v daljni svet. Nakrat je nastal med Srbijo in Avstrijo resen spor. Srbija noče odnehati, Avstrija tudi ne. Kaj pride iz tega, ne vemo; le to vemo, da javno mnenje v naših južnih deželah ne vidi v jadranskih pristaniščih, ako pridejo v srbske roke, tistih strahov, katere vidi naša diplomacija.

Ako bi šlo samo za spor med Srbijo in Avstrijo, bi se dalo mogoče to nasprotje kmalu poravnati, a zdi se, da za Srbijo tiči mogočna Rusija, ki štiti balkanske države v boju proti Turku in proti — Avstriji in da na njen pritisk so se Srbi tako močno zagrizli v jadransko pristanišče. Kaj se iz tega razvije, nihče ne ve. — Upajmo, da do prelivanja krvi ne pride in da se duhovi pomirijo.

Državni zbor.

Državni zbor je sestavljen po novem volilnem redu. Volilna pravica se je razširila vsestransko. V tem oziru je bila volilna reforma dobra. A imela je tudi slabe posledice. Število poslancev se je pomnožilo. S tem pa je nastal v državnem zboru še večji šunder in gre vsako delo le s težavo naprej. Razni odseki so številnejši kakor poprej in čim več članov šteje odsek, toliko bolj težavno se spravi kakšna stvar naprej.

V državnem zboru dela vsaka stranka zase; malokdo ima pred očmi splošne, državne koristi. Poslanci različnih strank so bili svojčas bolj idealni, a danes gledajo v prvi vrsti na strankino korist. Ali dobijo kaj manjši narodi ali nič, je velikim strankam čisto vseeno; to jih nič ne briga; celo veseli so, če živijo in se šopirijo na stroške malih.

Slovenci smo v državnem zboru v malem številu zastopani. Z nami so se

daj združeni poslanci stranke prave iz Dalmacije. Ustvarili smo s Hrvati zvez. Saj naše politične težnje so enake hrvaškimi. Laj pomaga vse to, ko so mogoče stranke proti nam, in sicer brez ozira na politično ali narodno prepričanje. V takem položaju treba pač mnogo poguma in previdnosti.

Naš državni proračun se ne more rešiti o pravem času vsled vednih prepirov. Tako tudi letos. Reši se le začasni proračun za šest mesecev ali tudi za celo leto.

Ko so se vršile prvič volitve po novem volilnem redu v državni zbor, se je mnogo govorilo o socialnem zavarovanju. Razpravljalo se je to vprašanje tudi v odseku. A predno se je to razpravljanje končalo, je bil državni zbor razpuščen. In tako gre ta reč dalje, iz državne zbornice gre v odsek, iz odseka v pododsek, iz pododseka spet v odsek in tako dalje. Spočetka je vlada obljubila za socialno zavarovanje 90 milijonov kron na leto; a danes bi se najbrže pomišljala ker jih nima.

Nekaj dobrega nam je pa vendarle prinesel sedanji državni zbor, namreč novi vojaški zakon, ki določuje 2-letno vojaško službo za vojake pešce. To je dobro. Le mornarica, podčastniki in vojak, ki služijo pri konjih ali topničarjih, bodo morali še nadalje služiti po 4, oziroma 3 leta. Tudi razne olajšave pri naborih in uvrstitvi vojakov se bodo upoštevale.

Vojaško-kazenski pravni red se je tudi preustrojlil. Odpravilo se je zastarelo kazensko postopanje. Po novi postavi bo smel imeti vojak obtoženec zagovornika. Razprave se bodo vršile javno.

Kar teži državo in vse dežele, to so slabe finančne razmere. Država potrebuje nove vire dohodkov, nove davke. Tudi sedaj se stavijo razni predlogi, a nihče se noče tega dela resno lotiti. Govori se, naj se upelje monopol na užigalice, naj se poviša davščina na pivo, na žganje in drugo. — Sicer pa, kadar se uredé državne, se bodo morale urediti tudi deželne finance.

Deželne finance.

Deželne finance so povsod slabe izvzemši na Nižjeavstrijskem, kjer pa je Dunaj in bogata industrija. Na Češkem imajo grozovit primanjkljaj in ne morejo ne naprej ne nazaj. Dela, katere je začela graditi češka dežela, so morali ustaviti. Učiteljem se trgajo pri plačah najraznovrstnejše doklade. Deželne finance so slabe tudi na Štajerskem, na Koroškem, na Moravskem itd. Na Kranjskem je najela dežela 10 milijonsko posojilo, da pomore kmetijstvu.

Tudi na Goriškem niso deželne finance dobre. Deželne potrebščine so močno narasle. Nekaj let smo vse deželne potrebščine pokrivali z rednimi dohodki, posebno s pobiranjem užitnine v lastni režiji. Sedaj pa, to ne zadošča več, kajti redni dohodki komaj zadoštujejo za pokritje rednih deželnih stroškov. Naša dežela je zgradila deželno umobolnico, ki je mnogo stala in še stane, ustanovila je razne kmetijstvu koristne deželne zavode. To vse stane. — Deželni dohodki pa so skoraj vedno enaki.

Temu pa je vzrok to, ker pobere deželam skoraj vse dohodke država. — Smetano pobere država, deželam pa ostane le redko mleko. To ne gre! Država mora deželam pomagati. Kakor se

bodo uravnale državne finance, se bodo morale uravnati tudi deželne. (Odobranje.)

Planine.

Gosp. poslanec Manfreda je povedal, da smo v deželnem zboru sprejeli tudi zakon v varstvo planin. Ta zakon bo za naše planine velike važnosti. Seveda se bo treba držati pravil kakor v društvih. Ko stopi ta zakon v veljavo, se bodo mnoge naše planine prevstrojile. Sedaj je po planinah mnogo kamenja, trnje raste, in na mnogih planinah je malo ali slabe paše. Po novem zakonu pa bode dežela in država skrbeli, da se planine sčistijo, napravijo na njih vodnjaki ali vodovodi, hlevi, poti itd. Seveda se bodo morale dotične občine oglasiti. Država in dežela sta prišli do prepričanja, da če se ljudstvu dobro godi, se dobro godi tudi državi in deželi. (Veliko odobranje.) (Konec prih.)

Prijatelji države.

O veliki krizi in nevarnosti se je te dni govorilo, ki bi lahko prišla nad našo monarhijo, ako se stvar razmota slabo, ako pride do kake vojske s Srbi in morda še s kom drugim. Res, težki so taki časi, nikdo ne bo tega tajil in vsakdo, ki čuti z državo, ki čuti z domovino, se bo potrudil po svojih močeh, da pomaga ali vsaj svetuje, kjer je potreba. Da so bili Jugoslovani vedno in vedno na braniku avstrijske monarhije, da so od nekdanj že bili lojalni in udani državi in dinastiji do zadnje kaplje krvi, ki so jo tolikokrat prelivali po raznih bojiščih, to dejstvo je tako znano, da o tem ni potrebno več govoriti, četudi drugi narodi, ki stanujejo z nami v isti državi, prav radi pozabijo na to in ljudstvu, ki je dalo večkrat življenje za domovino, ne privošči včasih skoro kosečka kruha. Kakor stare berače nas potiskajo v kot mogočni Nemci, ki nimajo prav nobene druge zasluge pred nami kot da jih je slučajno pri odločitvah nekaj več.

V hudih in bridkih časih se pokaže prijatelj, to je že staro pravilo. Eden takih prijateljev, ki so se oglasili te dni z dobrimi nasveti, je v naši državi tudi vsenemški poslanec Wolf. V delegacijah dne 18. nov. se je mož tako razkoračil, da je vse Jugoslovane spravil v strah. Udaril je po trializmu in tudi »dokazal«, da je trializem državi in dinastiji nevaren element. Ker je trializem morda nevaren Nemcem, mi bi rajši rekli nemški prevladi, tedaj sklepa ta gospod, da je nevaren državi, iz česar bi sledilo, da je država isto kar Nemci, kar pa hvala Bogu vendar še ni. Sicer je ta »varuh« Avstrije, ki se je tu oglasil, malo čuden mož. In ropota proti tesnejšemu združenju Jugoslovani v okvirju Avstrije, a pri tem čisto pozablja, kaj je on govoril l. 1897, 26. okt. v državnem zboru na Dunaju. Tam se je glede nemškega edinstva izrazil takole: »In tudi če prav odkrito povdarimo, da storimo vse mogoče, da bi se konečno enkrat združili z Nemčijo, z našim velikim ljudstvom na kakoršenkoli način, tudi to, gospoda moja, ni na noben način po našem kazenskem zakonu veleizdajstvo.« Tako je govoril gospod Wolf l. 1897 o združitvi avstrijskih in nemških Nemcev »in tam zunaj — pravi — tam zunaj v »Rajhu« pri naših bratih se čutimo domače.« Ta mož vidi sedaj v nedolžnem, avstrijskem trializmu jugoslovansko nevarnost za državo in hinavsko ter prikrito napada Jugoslovane pod krinko svojega — patriotizma. Kakšen pa je ta patriotizem, naj sodijo čitatelji sami.

Da se je Vsenemec Wolf tako razkoračil, to je skoro razumljivo, a manj razumljivo nam je to od poslanca Doberniga, ki bi moral Jugoslovane kot Korošec malo bolj poznati in bi jih moral kot pošten, odkrit politik tudi pravično soditi. Pa tudi on vidi v Jugoslovanih veliko nevarnost, ki preti nemštvu in državi in zato je treba zbrati vse moči, da se ta pojav zatré in odpra-

vi. Te dni se je ustanovil vsenemški narodni svet, ki bo skrbel za nemške koristi v monarhiji, to se pravi, da bo potiskal Slovane še bolj nazaj. Nemci čutijo rastočo moč mladega, svežega slovanstva in kar kupoma vidijo razne nevarnosti. Kakor so se svoj čas tresli prepereli Rimljani pred germanskimi barbari, tako nekako se tresejo sedaj Nemci pred Slovani, ker drugače bi ne videli že v vsakem Jugoslovanu take usodopolne nevarnosti. Ako počti bolgarski top proti Carigradu, se že alpskim Nemcem tresejo hlače. Človek ne ve, ali so res tako šibki, a vse kaže tako. Gospod Dobernig je poleg slovanške nevarnosti pa konstatiral še neko drugo dejstvo, da so Nemci namreč prešlabi za boj proti Slovanom, in zato je šel iskat zaveznikov in jih tudi dobil — namreč na Mažarskem.

Sedaj vsaj vemo, pri čem smo. — Slavní dualizem prihaja zopet v aktualno veljavo in kulturni Nemci se vežejo z mongolskimi Mažari — proti Slovanom. Vse to seveda ni proti Slovanom, kaj še, to je le zato, da se odvrne od države preteča nevarnost. Tedaj skrb za državo, skrb za monarhijo vodi te gospode, da se družijo v trdno četo proti Jugoslovanom, ki še nikdar niso storili koraka, kakor ga jim očitajo brezvestni nasprotniki. Za združitev vseh neslovanskih narodov, pravi poslanec Dobernig, da se je trudil že dolgo in za časa svojega predsedstva v delegacijah je večkrat imel priliko občevati z mažarskimi politiki. Iz tega se je rodila ta izborna misel: **Nemci in Mažari skupno proti Slovanom.** Sicer tega gospodje ne povedo tako kakor smo rekli sedaj mi, ampak njim je edino za državo, edino za monarhijo.

Tedaj Mažari z Nemci! Grof Tisza, o katerem smo svoj čas že dovolj pisali, se je tudi ogrel za to misel, kajti on je zapazil naenkrat velikansko kačo, ki se vije proti dični mažarski domovini in ta kača so bili — Jugoslovani. Moža je kar streslo. In tako so se polagoma našli bratci ter skovali kot pravi prijatelji države neko vez, neko bratstvo, ki mu je država deveta briga, gre pa tem gospodom za sovraštvo proti Slovanom, posebno še proti južnoavstrijskim. To je pravo lice vseh teh napitnic in zdravic, ki so donele zadnje dni pri gostijah po budapeštanskih mažarskih sobanah. Na zunaj hlinijo ti novi zavezniki skrb za državo, v resnici pa jim je le za zatiranje Slovanov. Sicer je tudi očitno, da Mažarom in možem Wolfove narave za Avstrijo ni bilo nikoli nič mari. Menda še nismo pozabili mažarskega obnašanja l. 1848 in tudi razna romanja na Bismarckov grob so prav čisto sveža. Ako bi bili to posamezni pojavi, bi šli čez nje na dnevni red, a tu vlada že gotov sistem. Takih prijateljev pač Bog varuj našo monarhijo, kajti njih delo bo več škodovalo kot pa koristilo. Wolfovci in Mažari niso bili nikdar odkritosrčni prijatelji države, naj potem zavijajo svoja dejanja v še lepšo obliko. — Bridko pri tem je le to, da naše zvesto ljudstvo ti gospodje potiskajo v stran in mu podtikajo razne pregrehe, ki jih nima. Mažarski in nemški gospodje pa sede pri polnih skledah in si režejo od celega hleba.

Vojna na Balkanu.

Obleganje Skadra.

Iz Rieke se poroča, da se pripravljajo Črnogorci na odločilno akcijo proti Skadru. Listu »N. Fr. Pr.« se poroča iz Kotora: Poveljnik Skadra ima na razpolago 26.000 dobro izvežbanih vojakov. Mesto ima življenskih potrebščin za tri mesece. Utrdbe pri Tarabošu se nahajajo v dobrem stanu. Zmanjkuje le drvi. Mraz je hud. V Skadru so našli več topovskih krogelj, ki niso eksplodirale. Črnogorci so te dobili od Italije, a so stare in za vojsko neuporabne.

Kaj je z Dračem?

»Südslavische Korr.« javlja, da se ima v kratkem času izvršiti zavzetje

Drač-a. Iz Belgrada pa se poroča, da je Drač že zavzet. Na vsak način je treba počakati na oficijelna poročila. — Zagotavlja se, da so pred Dračem tri grške križarke, ki bodo Drač obstreljevale, ako bi se mesto Srbom preveč upiralo.

Podrobnosti o pohodu Srbov v Leš.

Poveljnik srbske divizije, ki je iz Djakovice skupno z 2000 Črnogorci pod Vukotičem prodrli do Leša, je opisal strahovita pota skozi Malisijo. Sneg je bil ponekod pol drugi meter visok, ludourniki so ogrožali steze, skale so bile z ledom pokrite, več vojakov, ki niso mogli prenašati mraza in glada, se je vrnilo, večji del pa je prenesel vse muke, samo da vidi morje. Blizu Muete pri vasi Čačagurgi, kjer se cesta odcepi na eno stran v Skader, na drugo v Leš, je Srbe napadlo 2000 Turkov in Arnavtov, ki so prestopili Drin na brodovih. Razvila se je enourna bitka, v kateri je srbska gorska artiljerija popolnoma porazila Turke, ki so začeli bežati. Begunci pa so utonili v Drinu.

Kralj Peter v Belgradu.

V soboto ob 11. uri predp. je došel kralj Peter v Belgrad. Ljudstvo je tvorilo spalir do konaka. Zvečer je bilo mesto razsvetljeno in priredila se je bakljada.

Pogajanja za premirje med Bolgarijo in Turčijo.

Včeraj so se snidli pooblaščenca Bolgarije in Turčije v nekem selu pri Böhük - Čekmedži, da pričenejo pogajati se za premirje, kateremu naj bi sledila definitivna pogajanja za mir. O teh pogajanjih se ni moglo ničesar izvedeti. Trdi se pa, da se razgovori dobro razvijajo.

Rok sedmih dni?

Iz Sofije se poroča, da je bolgarska vlada baje stavila Turčiji ultimatum sedmih dni, da sprejme vse pogoje zaveznikov. Ako Turčija odgovori negativno, bodo tako bolgarska kakor srbska in grška armada korakale v Carigrad. Grki se že pripravljajo, da skupno z bolgarsko zapadno armado napadejo iz Galipolija Dardanele.

Boji pri Odrinu.

V nedeljo so poskušali turški oddelki napraviti izpad proti jugu. Namen se jim je ponesrečil in morali so se nazaj umakniti. Pri tem so imeli precejšnje izgube. Bolgari so pri tem napredovali in se približali mestu še za 1 km.

Iz Belgrada se poroča, da pripovedujejo ranjeni srbski častniki, ki so bili okolo Odrina, da vsaki dan dezertirajo iz Odrina krščanski vojaki, ki pravijo, da vlada v mestu veliko pomanjkanje živeža ter da razsaja med vojaštvom in prebivalstvom kuga, tako da se bo mesto težko držalo še en teden.

Boji pri Čataldži.

Ker so se pričela mirovna pogajanja, so glavni boji pri Čataldži prenehali in vrše se le sem ter tja manjše praske, ki so brez nobenega pomena.

Grki okupirali Chios.

Agencija »Reuter« poroča, da so Grki zasedli tudi otok Chios.

Zarota turških ujetih častnikov.

Grške oblasti v Solunu so zasledile med turškimi častniki-jetniki zaroto, ki stremi za tem, da se spremenijo sedanje razmere. Hoteli so namreč s pomočjo beguncev, ki so se dannadan tam javljali organizirati ustaške čete, ki bi motile javni mir. Med temi častniki se nahaja tudi zdravnik Nazim, ki je ostal v Solunu, da zdravi ranjence. Vsled tega so grške oblasti določile, da se bodo vsi turški jetniki odvedli na Grško.

Balkanska vojna se bliža h koncu. Pričela so se že mirovna pogajanja. Turek je prepričan, da je pobit. Zato se tudi najbrže ne bo zoperstavljaj, vsprejeti pogoje. Kot posledica balkanske vojne pa je smatrati najnovejši avstro-srbski konflikt, ki se ne dotika samo Av-

strije in Srbije, marveč skoro cele Evrope. Ker je stvar silno važna, je potisnjena balkanska vojna bolj v ozadje. Spor med Avstrijo in Srbijo pa je sedaj glavno evropsko vprašanje. Položaj je resen, a v glavnih mestih evropskih velesil so mnenja, da se bo cela stvar rešila brez prelivanja krvi.

Politični pregled.

Državni zbor.

Še štiri tedne deluje za to leto državni zbor. Dela je sicer še več kot za štiri tedne, a se pa odnese. V tem času pride na vrsto razredna loterija, reforma opravnika in proračunski provizorij. Bati se je posebno rusinske obstrukcije, ker so zopet začele razprave glede rusinske univerze in glede gališke volilne reforme. Z vseučiliškim vprašanjem so Rusini skrajno nezadovoljni, ker so pričakovali vse drugačne rešitve kot se jim sedaj obeta. Za to bodo skoro gotovo nastopili z obstrukcijo.

Nadvojvoda Franc Ferdinand

se je mudil te dni na lovu kot gost nemškega cesarja. Nadvojvoda je imel 23. t. m. posebno lovsko srečo in podrl je 49 divjih mrjascev na tla. Tudi cesar Viljem je postrelil 26 kosov te divjačine. — Ta obisk je bil seveda tudi političnega značaja in nadvojvoda je gotovo imel s cesarjem Viljemom prav obsežne pogovore o sedanjem položaju. Listi poročajo, da bo nemški cesar vplival ugodno na rusko politiko glede srbskega vprašanja. Istočasno se je mudil v Berlinu tudi šef generalnega štaba Schemua in konferiral s šefom nemškega generalnega štaba Moltkejem.

Kako se bo rešilo vprašanje glede Hrvaške.

General Rhemen je imenovan za poveljnika 13. armadnega zbora v Zagrebu. Njemu pa baje ni izročena le vojaška oblast, marveč je bil postavljen, da kontrolira Cuvaja. Policijski komisar bo moral sedaj referirati i Cuvaju i Rhemenu. Torej ima Hrvaška na ta način kar dva komisarja.

Dalmacija protestuje in slavi balkanske zmage.

V nedeljo se je vršil v Zadru v deželni hiši shod vseh hrvatskih državnih in deželnih poslancev. Za predsednika je bil izvoljen Čingrija, za podpredsednika Prodan. Govorili so: Trumbić, Baljak, Smodlaka in Drinković. Sprejela se je resolucija, v kateri se slave sijajne zmage balkanskih držav in se povdarja, da so vse stranke v Dalmaciji pripravljene, braniti domovino pred sistematičnim tlačenjem jugoslovanskega življa v monarhiji ter se izraža nada, da se bodo vsi Jugoslovani te države združili. Po shodu sta se peli hrvatska in srbska himna. Obehem so se vršile izredne seje vseh dalmatinskih občinskih odborov. Manifestacije na ulici so na željo poslancev izostale.

AVSTRO-SRBSKI SPOR.

Kako mislijo v Belgradu.

Belgrajski poročevalec graške »Tagespote« poroča: Tu smatrajo položaj za skrajno resen. V merodajnih krogih so prepričani, da diplomatični dogovori ne bodo spravili Avstro-Ogrske do tega, da bi odnehala. Iz Sofije došla brzajavka pravi, da se balkanske države sedaj ne bodo pogajale le za premirje, marveč za definitivni mir.

Od nedelje je prepovedan v Belgradu uhod v tamošnje trdnjavo civilnim osebam. Na ukaz vlade se je transportirala velika množina municije s posebnimi vlaki v Niš. V prihodnjih dneh dospé v Belgrad trideset težkih topov.

Pasić-ev odgovor.

»Lokal-Anzeiger« poroča, da se je v nedeljo obrzhal v Belgradu minister-ski svet, kateremu je predsedoval kralj Peter. Razpravljalo se je o avstrijskih zahtevah glede Albanije in jadranske o-

obali. Pašić je svoj čas odgovoril avstrijskemu poslaniku Ugronu, da bo odgovoril na avstrijske zahteve, ko se bo vrnil kralj Peter v Belgrad. Sedaj pa je izjavil, da ne more dati odgovora, dokler ne konča balkanska vojna: Po končani vojski se bo rešilo vprašanje na način, da bo zadovoljna tudi Avstrija.

Prochazkova afera.

»N. Fr. Pr.« poroča, da je srbski ministerski tajnik Rakić, ki ima spremljati avstrijskega konzula Edla do konzula Prochazke, zadržal Edla 48 ur v Skoplju in da ni hotel kljub Edlovim zahtevam z njim iti v Prizren. Ko je Edl izjavil, da se vrne, ker se ga ima za norca, se mu je sporočilo, da je pretrgana železniška proga v Verišovcu in da zaradi tega ne more nadaljevati potovanja. Kaj se je potem zgodilo, se ne ve. (Tako piše »N. Fr. Presse«! Op. ur.)

Vprašanje glede konference. — Vojna nevarnost.

»Frankfurter Ztg.« omenja, da zadnji sestanek našega prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda z nemškim cesarjem, vpraša, čemu nasprotuje Avstrija rešitvi avstro-srbskega konflikta potom evropske konference. List svari Avstrijo, naj ne izvršuje vojaških priprav, ki bi izgledale kot kaka grožnja Srbiji, ker bi sicer bila vojska prav gotova.

»Kölnische Ztg.« citira razne Bismarckove izjave, v katerih je železni kancelar trdil, da Nemčija ne sme podpirati vojske, ako ni potrebna, da se čuvajo germanski interesi. List citira te izjave v polemiki, ki jo vodi proti pan-germanom, ki kritizirajo Kinderlen-Wächter-jevo politiko.

»Magdeburgische Zeitung« pravi, da se ne more vzdržati opazke, da imajo Nemci vtis, kakor bi Avstrija disponirala z gotovo pomočjo Nemčije, katero nekako zahteva. Mogoče, pravi list, bi bilo dobro ponoviti besede Bismarcka, ki je rekel, da Balkan ni vreden kosti enega samega pomeranskega grenadirja. (Brez komentarja. Op. ur.)

Odnosaji med Avstrijo in Rusijo se niso poosttrili.

Iz Petrograda se poroča, da odvrčajo merodajni ruski krogi trditev zapadnoevropskega časopisja, da ima Rusija vojne namene. Isti krogi tudi zanikujejo, da bi se bili avstro-ruski odnosaji kakorkoli poosttrili. Ruska vlada je prepričana, da se bo avstro-srbski konflikt rešil mirnim putem, ko bo končala balkanska vojska in bo potem tudi jasno, na kaki podlagi se imajo vršiti pogajanja. Zunanji minister Sasonov ni nikdar tega mnenja spremenil in istega mnenja kot Sasonov so tudi najvišji krogi, ki so se vedno strinjali z njim.

Nemčija mobilizira?

»Češke Slovo« prinaša poročilo iz Berolina, da je v okrožju petih vojnih zborov v Nemčiji poklicanih pod orožje 130.000 rezervistov.

Svetovni položaj

Iz orisal angleški ministerski predsednik Asquith sledeče: Že pred 14 dnevi sem poskušal pojasniti naše stališče in kakor mislim tudi stališče drugih držav. To stališče se bistveno od takrat ni spremenilo. Mi in vsi želimo, da se ustavi nadaljno prelivanje krvi. Še bolj želimo, da se konflikt omeji. V tem oziru delajo vlade skupno. In danes ponavljam z veseljem, da smo vsi prepričani, da je v tej skupni politiki nas vseh edinost. V interesu miru in trajnega mirovnega stanja pa leži, da se za sedaj opuste vsa podrobna vprašanja in da se vse zadeve rešijo pri splošnem, končnem obračunu, ko pride za to primeren čas.

Umaknitev vojaštva in avstrijske eskadre izpred Carigrada.

Londonski »Daily Chronicle« poroča, da so dobili izkrcani mornarji kakor tudi zdravniki in bolniške postrežnice povelje, da se zopet ukrcajo. »Militärische Korr.« poroča, da so dobile avstr.

vojne ladije nahajajoče se v Orijentu povelje, da se vrnejo v domače kraje, ker je njih navzočnost tam nepotrebna in tudi zaradi stroškov. Ostanete le še križarki »Aspern« in »Maria Theresia« in sicer prva pred Carigradom, druga pa pred Solunom na razpolago tamonšnjih zastopnikov monarhije.

Darovi.

Za »Šolski Dom«:

so plačali predsedništvu: Blažon Fran, železniški uradnik v p. 1 K; Dugar Luka, obhodn. 3 K; M. Gorjanec, gostilničarka 3 K; Mašera Fran, profesor 2 K; Musič Josip, zasebni uradnik 3 K; Petsche Leopold, uradnik v p. 3 K; Povšič Fran, profesor 1 K; Sosedov sin 6 K; Vazzaz Ludovik, profesor 2 K; Janez Wolf, korar 6 K; Matojejevič v Gorici 15 K; dr. Anton Gregorčič 20 K; podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Vrtojbi od čistega dohodka cvetličnega dneva 50 K.

Mesečnino so plačali: M. Anderwald, trgovec 2 K; Viktor Bežek, ravnatelj 5 K; Fran Bitežnik, vodja 2 K; Leopold Bolko, veleposestnik 20 K; Iv. dr. Bratina 1 K; Anton Breščak, trgovec 2 K; Karol Cigoj, deželni uradnik 3 K; Jakob Čebular, profesor 4 K; Ivan dr. Eržen, zdravnik 2 K; Fran Finžger, profesor 2 K; Anton Fon, trgovec 2 K; Josip Fon, sodni svetnik 10 K; Anton Fras, šolski svetnik 5 K; Anton Gvaiz, profesor 6 K; Ivančič in Kurinčič, trgovca 2 K; Ivan Kalin, deželni uradnik 2 K; Milton Klavžar, deželni uradnik 2 K; Ignac dr. Kobal, stolni vikar 2 K; Janez Kokošar, župnik 3 K; Jernej Kopač, svečar 4 K; Ivan Košnik, profesor 2 K; Josip dr. Ličan, profesor 1 K; Peter dr. Medvešek, odvetnik 2 K; Ivan Mercina, vadnični učitelj 3 K; Gustav Novak, šolski svetnik 2 K; Ivo dr. Novak, odvetnik 3 K; Karol dr. Ozvald, profesor 1 K; Anton dr. Papež, profesor 4 K; Fran dr. Pavletič, odvetnik 6 K; Josip dr. Pavlin, okrajni š. nadzornik 3 K; Andrej Pervanje, zavarovalni agent 1 K; Pintar in Lenard, trgovca 2 K; Fran Plohl, šolski svetnik 3 K; Svetoslav Premrou, vodja 4 K; Tomaž Sedlaček, upravitelj 1 K; Fran Setničar, kancelist 2 K; Ferdinand Sfiligoj, denarničar 1 K; Anton Šantel, šolski svetnik 10 K; Andrej Tabaj, katehet 4 K; Ivan Tabaj, veroučitelj 2 K; Adolf Urbančič, mesar 1 K; Olga Zajec, trgovka 2 K; Hedžet in Koritnik, trgovca 4 K; Teodor Hribar, trgovec 12 K; Andrej Ipavec, profesor 6 K.

Dalje so plačale mesečnino: Finžger Gizela, profesorjeva 2 K; Havel Štefanija, učiteljica 40 h; Hrovatin Antonija, nadučiteljica 2 K; Kopač Marija, svečarjeva 5 K; Papež Milena, profesorjeva 1 K; Pavletič Berta, odvetnikova 2 K; Šantel Avgusta, š. svetnika 1 krono.

Srčna hvala vsem dobrotnikom!

»Za rdeči križ jugoslovanskih ranjencev na Balkanu« je došlo blagajničarju g. J. Kopaču v Gorici:

Gosp. Luki Dugarju so izplačali sledeče zneske: Dr. A Pavlica, Gorica K 5; Luka Dugar K 3; Novič Franc K 1; Marija Pernič K 1; bar. Winkler K 5; I. K. K 2; Vekoslav Žnideršič K 1; Dragotin Ličen K —30; Leopold Bolko K 2; Ivan Lukežič K 2; Frančiška Rojc K 1; Fonzari M. K 1; B. J. K —20; dr. Fran Žigon K 5; Svitoslav Premrou K K 3; dr. Fran Kos K 3; Fran Blažon K 3; dr. Franko 5 K; Fran Moškon 2 K; Dergas 1 K; Josip Lutman 1 K; Zimic Mihael 1 K; dr. Anton Gregorčič 5 K; Nežika Kovačič 1 K; Nekdo 1 K; Neimenovan 1 K; I. Lipicer 1 K; T. Sedlaček 1 K; Maks Petrovič, gostilničar 2 K; Planinšek 1 K; Antonija Hrovatin 5 K; Friderik Lenardič 50 vin; dr. Josip Ličen 3 K; Ivan Tabaj 2 K; dr. Eržen 5 K; Marija Močilnik 10 vin; Franc Bevk 40 vin; N. N. 40 vin; Marija Karmavner 1 K; Marija Anzin 60 vin; Fran Vodopivec, svetnik 5 K; prof. Iv. Berbuč 20 K; Klavžar Ernest 2 K; Rustja

Anton 1 K; dr. Pascoletto 5 K; dr. Fabris 2 K; Jak. Čebular 3 K; baron Formentini 2 K; J. Tul, profesor 2 K; dr. Novak, odvetnik 2 K; Andrej Frandolič 2 K; Ignac Mali 2 K; Monsig. Jos. Pavletič, st. žup. 5 K. (Dalje pride.)

Domače in razne vesti.

Poročilo o shodu v Kobaridu smo morali danes zaradi pomanjkanja prostora pretrgati. Nadaljevali bomo v prihodnji številki. Naj omenimo danes le to, da so na shodu govorili poleg veleč. g. dr. Gregorčiča še preč. g. vikar I. Štolfa s Trnovega pri Kobaridu, g. L. Lukežič iz Gorice in predsednik shoda preč. g. kurat J. Leben z Libušnjega. Na koncu shoda se je z velikim navdušenjem izrekla zaupnica vlč. g. dr. Gregorčiču posebej, potem vsem deželnim poslancem goriškim izvoljenim na program S. L. S. in pa državnim poslancem, združenim v »Hrvatsko-slovenskem klubu« na Dunaju. Shod se je vršil v najlepšem redu ter je trajal od 2. ure do 4 $\frac{1}{2}$ pop. — Po shodu pa je imel državni poslanec polne roke dela, kajti veliko število deputacij s celega okraja se mu je poklonilo in ga prosilo podpore v občinskih in zasebnih zadevah.

Dobri nasveti Andreju Gabrščeku. (Prejeli smo s prošnjo, da priobčimo.) Znano je, da rabi Trgovsko-obrtna zadruga novce, da bi lažje zvršila likvidacijo. Po naših mislih bi morali zadrugi v prvi vrsti pomagati tisti, ki so zakrivilili njeno nesrečo. Med tistimi je po naših mislih tudi Andrej Gabršček, ki je zadrugi tudi mnogo dolžan. Ali je treba Gabrščeku tako lepo stanovanje? Kako lahko bi se zadovoljil s kakim skromnejšim stanovanjem ter tako za zadrugo prihranil vsako leto najmanj 500 K. Toaletta njegove gospe bi bila lahko nekoliko manj elegantna in tako bi zopet nekoliko ostalo za obrtno zadrugo. Ako bi njegova družina v poletnem času ne hodila na Bled ali pa kam drugam, bi se prihranila zopet par stotin kron. Izleti v Prago in drugam tudi stanejo denar. Tožariti se zaradi ene dopisnice tudi ni brez stroškov itd.

Med nemškimi listi je še dovolj takih, ki nimajo absolutno nobenega spoštovanja do svojega bližnjega, če je dotičnik slučajno Slovan. Med te liste spada tudi znani dunajski »Kikeriki«, ki sicer vedno bobna na svoje krščansko prepričanje, a ga v resnici prav nič nima. Enkrat smo že omenili bedasto in umazano pisanje in slikanje tega lista, a te stvari se dan na dan ponavljajo, kakor bi se to »krščansko« glasilu hotelo kosati z najbolj judovskimi in zakotnimi listi.

»Grazer Tagblatt« se je zopet enkrat pokazal v vsej svoji luči. Ta list blati in prezira vse, kar le diši po slovanstvu in se posebno v zadnjem času »odlikuje« po svojih napadih na Jugoslovane. Vendar bi človek mislil, da se vsaj pri podpiranju ranjencev neha sovražstvo in blatenje, a ne. Ker so med darovatelji za slovanske ranjence na Balkanu tudi nekateri c. kr. državni uradniki, napada sedaj ta list dotičnike, kot bi tega ne smeli storiti in objavlja nekatera imena, kakor bi bili ti gg. kaki revolucionarni prekucuhi. Dalje pač ni mogoče!

Iz Macedonije se oglašja večkrat kakov nemški poročevalec, ki trobi v svet stvari, katerih drugi nihče ne vidi. S takimi ljudmi je križ. Vse hočejo vedeti in vse poznajo, v resnici pa niso bili nikjer zraven in nič ne vedo, ker ne poznajo jezika. Tak le nemški gospodek pozna Macedonijo iz knjig, ne pa iz lastne skušnje. Vendar včasih taka poročila naredijo dosti zmešnjave in marsikdo je prepričan, da je vse res. Tako poroča sedaj nekov tak možak te dni v »Tagespost«, da se bodo Srbi in Bolgari kmalu sprli med sabo, ker se ne morejo zediniti radi meje. Ta poročevalec gotovo ne pozna ne srbskega, ne bol-

garskega jezika ne naroda, ampak si novice kuje kar tako iz svoje glave.

Goltz-paša je sedaj po turških nevspehih prišel do sape in ob neki priliki dne 22. t. m. je v Berlinu govoril, da so svoj čas evropski listi bili polni slave in hvale o turški armadi. Sedaj pa nikdo več ne hvali te nesrečne, strte vojske, kar pa, kakor meni Goltz-paša, ni pravično. Nam je sicer vseeno, kaj govori ta nemški generalisimus, ki je vzgojil sedanjo turško armado po nemškem uzorcu, mi vemo le to, da njegovi nauki niso obrodili niti za peščico sadu in ti »vspehi« ne kažejo le učencev, ampak tudi učitelja v prav slabi luči.

Učni tečaji za pisarniške uradnike se otvorijo v Trstu in tudi pri tukajšni c. kr. okrožni sodnji s 1. jan. 1913. Ti tečaji imajo namen pripraviti sposobne podčastnike za sodne in pisarniške uradnike.

»Forum Julii« se zove italijanska revija, ki izhaja že 3. leto v Gorici. V svoji zadnji številki je začela priobčevati izpod peresa prof. dr. Traverse članek o kmetijskih uporih na Goriškem in o prihodu naših hribovcev pred mestna vrata goriška l. 1713.

Železniški mostovi in železniški predori v obsegu goriške posadke po vojaštvu zastraženi. Goriško c. kr. okrajno glavarstvo naznanja.

Daje se v splošno znanje, da so od danes naprej po noči po vojaštvu zastražene in z vojaškimi stražami z nabitimi puškami zavarovane vse važne železniške zgradbe, katere leže v okrožju goriške posadke, in sicer **predora in galeriji v šoski dolini, južno od Sv. Ahaca, solkanski most, prehod pod železnico na severnem koncu državnega kolodvora, predor kostanjeviški in most južne železnice pri Podgori.**

Po teh zgradbah muditi se smejo edino le železniški uslužbenci.

Prehod preko železniškega mosta pri Podgori je prepovedan.

Vojaške straže imajo ukaz, da streljajo na vsakega, ki se ne ustavi na prvi poziv ali ki bi se na sumljiv način vedel okoli omenjenih naprav.

Imenik porotnikov, izzrebanih za IV. zasedanje porotniških obravnav: Pagnacco Ivan, Culot Ivan oba iz Gorice, Movia Valentin Gradišče, Bratina Franc Dol-Otlica, Fabris Ivan p. Sebast. Krmin, Rubbia Ivan Gorica, Malacrea Josip Červinjan, Božič Ignacij Klavže, Perissutti Pavel Gorica, Coceani Arrigo Strassoldo, Juretič Anton, Uršič Anton oba iz Kobarida, Kuhn bar. Maksimilijan Muscoli, Šfiligoj Franc pok. Jos. Drnovk Biljana, Bertos Peter Gorica, Moschitz Artur od Ludv. Tržič, Batič Franc Sv. Križ, Kodermac Ivan Volčjadraga, Mikuž Anton Sv. Lucija, Molar Josip Štandrež, Baselli bar. Hugo Marjan, Budigoj Avgust p. Petra Dolenje, Zorzon Cezar Bračan, Bregant Štefan Podgora, Samokec Anton Šempas, Špehonja Josip Homec (Sedlo), Gorjup Franc Predmost (Kanal), Kregau Franc mlajši Ročinj, Scalettari Alojzij Gorica, Kuštrin Ivan Rakovec, Mervic Josip Sv. Peter, Pascoli Albin p. Val. Muscoli, Coceancig Miha, Bračan, Dobida Karol, Jakončič Anton in Mrach Klement vsi trije iz Gorice.

Nadomestni porotniki: Verzeznassi Alfred, Zadel Josip, Ferfolgia Karol, Demarchi Ernest, Culot Dominik, Vinetti Ferruccio, Joos Serafin, Felderbaum Ivan, Devetak Štefan vsi iz Gorice.

Javno nasilstvo. Tukajšnje okrožno kot kazensko sodišče je obsodilo Karola Stepančič iz Štandreža na 14 dni težke ječe ker se je zoperstavljal občinskima redarjema Tabaj in Nanut, Stvar se je vršila v septembru t. l.

Grozen požar v Gradežu je vničil v soboto znani hotel Lido, kateri je bil vsem obiskovalcem znan po svojem posebnem komfortu. Sicer je prišlo ogromno ljudstva na pomoč, a vse zastonj, ker je pihala močna burja. Škoda znaša okoli 200.000 K. Baje so ljudje videli tudi okoli nekega sumlivega človeka.

Pravi: Franck's kavnim mlinčkom najbolji pridatek za kavo!

sl ba y 2806, 1:1116

Tovarniška znamka.

ki je brzkone zažgal, ker je hotel sicer v tem času zaprt. Ogenj pa je zasegel tudi bližnja poslopja in kopališke naprave. Tako je skoro uničil vilo »Ba-uer« in tudi parne kopeli. Vso škodo cenijo na pol milijona kron. Gorelo je skoro dva dni, ker je veter gašenje zelo otežkočil.

Božične počitnice. Ker pade letos 23. december na ponedeljek, je naučno ministerstvo ukazalo, da se zaključi letos šolski pouk po srednjih šolah z dekliskimi liceji, na učiteljskih, na komercijelnih in navtiških šolah izjemoma že v soboto dne 21. decembra. Deželni šolskim svetom se prepušča to tudi za srednje in meščanske šole odrediti.

Predpust leta 1913. Prihodnje leto bomo imeli kratek predpust. Pustni torek pade na četrti dan svečana, in zato bo prihodnji predpust najkrajši predpust v dvajsetem stoletju. Veliki četrtek bo 20. sušca, velikonočni prazniki bodo pa 23. in 24. sušca. Dne 25. sušca bo praznik Oznanjenja Marije Device, bodo torej trije prazniki skupaj. Poleg tega bosta leta 1913 šestkrat po dva praznika, t. j. nedelja in praznik skupaj.

Ponarejevalci denarja v Trstu. V soboto so v Trstu aretirali pet oseb, ki so osumljene, da so ponarejale denar in ga razpečavale. Sodi se, da je policija prišla na sled veliki organizaciji ponarejevalcev in razpečevalcev ponarejenega denarja.

Zapreti se je pustil, da bo kradel. 15-letni voznik Al. Kavčič iz Trsta se je pustil čez noč zapreti v zalogo svojega gospodarja z namenom, da bi kradel. Ko je zjutraj sluga odpiral vrata zaloge, je hotel Kavčič zapustiti prostore. Toda sluga ga je pustil aretirati. Našli so pri njem pet kron in dva revolverja, več ni mogel ukrasti, čeravno je skušal s silo odpreti skrinjo v kateri je bilo 90 K.

Kinematografi in šola. Dunajska komisija za kinematografske predstave je po dogovoru z naučnim ministerstvom sklenila, da naj se vpelje kinematografi tudi v srednje, obrtne in enake šole. — Pouk bi bil na ta način zelo olajšan in učenci bi imeli tako priliko videti marsikaj, kar bi jim drugače ostalo neznan. Nazorni nauk bi tu dobil šele svojo pravo oporo. Tudi ministerstvo za javna dela je stvari naklonjeno in tako se baje vpelje še letos kinematografske predstave na eni izmed dunajskih srednjih šol. Kinematograf bo posebno služil naravoslovju in zemljepisnemu poduku.

Sleparski sluga. Iz Zadra poročajo, da je tam pobegnil sluga okraj glavarstva Vidovič. Vidovič je ponaredil podpis nam, svetnika Jarabeka in potegnil pri deželni finančni blagajni 5000 K kot zadnji obrok državne podpore za občino. Ker pri blagajni ni nikdo spoznal ponarejenega podpisa, so mu izplačali denar, na kar je Vidovič odnesel pete. Trdi se, da jo je pobrisal v Italijo.

Stara, največja in najbolje upeljana

Kamnoseška obrt na Spodnjem - Štajerskem se pod jako ugodnimi pogoji proda.

Slovenskim kamnosekom se nudi najlepša in gotova bodočnost.

Ponudbe pod »Kamnoseška obrt« na uprav-

Zavitke smodnika so našli v nekem mostu v Budapešti. Sicer ti zavitki niso ravno nevarni, a mislilo se je v začetku, da so patrone. Na višje povelje so bili takoj vsi mostovi preiskani in strogo zastraženi.

Vodne sile v Dalmaciji hoče izkoristiti posebna akcijska družba. Akcijski kapital je znašal doslej 11 milijonov K, sedaj se poviša na 15 milijonov. Počasi se v Dalmaciji vendar giblje malo naprej, žalibog, da so pri takih stvarih vdeleženi navadno le tujci, ki izkoriščajo lego in prirodne ugodnosti dežele v svoje egoistične svrhe, domače ljudstvo pa ima presneto malo od tega.

Žitne cene na Dunajskem trgu: — Pšenica 11.75—12.50 K; rž 9.80—10.20 K; ječmen 10.—11.25 K; koroza 10.25 do 10.50 K; oves 10.90—11.25 K; cene za 50 kg.

Iv. Znidarčič & dr.

stav. tvrdka

v GORICI VIA MATTIOLI.

Izdeluje vsakovrtna načrta, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westfal-strope patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221. Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja, z vedno isto temperaturo. Ceneje kakor vsi drugi sistemi.

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v Gorici Gospodska ulica št. 1 se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 12 K in naprej kilogram.

Franč Novak,
Gospodska ulica, št. 1.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori

na voglu železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

o o o

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 33 od 3—12 metrov dolge in 33 od 3—12 colov debele.

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava.

Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.

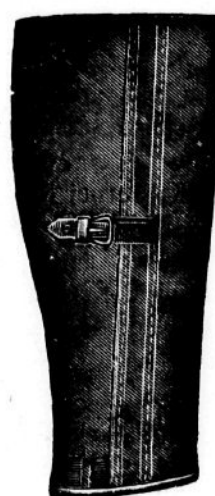
Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

Loterijske števalke.

Dunaj 77, 81, 2, 43, 59
Gradec 14, 53, 74, 30, 72

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI

PRILIKI »ŠOLSKEGA DOMA«!

Gamaše, Galoše

== J. DRUFOVKA ==

Gorica, Gosposka ul. 3

nasproti Monta.

JOSIP BONANNI

naslednik T. Slabanja

srebrar in zlatar v Gorici ulica Morelli 12

odlikovan z zlato svetinjo

se priporoča vsem čč. cerkvenim oskrbništvom za vsakovrstna izgotovila cerkvenega orodja. Plačuje se tudi na obroke. Konkurenca v cenah izključena. Cenike gratis franko na dom.

NOVO!

„Šlagar“ 1912

D. R. G. M. št. 526.081.

NOVO!

Novoletna šaljliva razglednica

na dosedaj še nepoznani način. Vsaka razglednica en „šlagar“, neprekosljiva, humori- stična in senzacionalna. Vsaka tudi najmanjša pošiljatev je dobro izbrana in vsaka raz- glednica v zavitu.

Razprodajo mam edino-le mi. — Iščejo se zastopniki po vseh krajih.

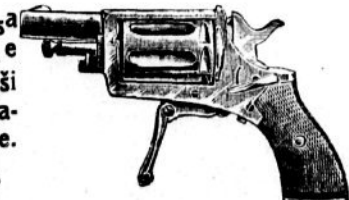
10 orig. uzorcev proti vpoš. 0.75 K
25 komadov 1.—
50 „ 1.75
100 „ 3.—

Habighorst & Co. Bochum i. W.

Povzette 40 vinarjev več. Sprejmejo se znamke vseh dežel kot plačilo.

Kupujte samo dvokolesa „ALTENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bod si za na- vadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj leče brezšumno in je jako trpe- žen. Puške, samokrese, slamo- reznice in vse v to stroko spa- dajoče predmete se dobi po to- varniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Cuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

